

Oslo universitetssykehus HF

Styresak

Dato møte: 31. mars 2022

Saksbehandlere: VAD økonomi og finans

Vedlegg: Hovedtall fra økonomisk langtidsplan 2022-2025 (41)

SAK 22/2022 ØKONOMISK LANGTIDSPLAN 2023-2026 (42)

Forslag til vedtak:

Styret tar redegjørelsen om økonomisk langtidsplan til orientering.

Oslo den 24. mars 2022

Bjørn Atle Lein Bjørnbeth

1. Innledning

Styret gis i denne saken informasjon om prosess for utarbeidelse av Økonomisk langtidsplan (ØLP) for periode 2023-2026 (42) og en foreløpig vurdering av mottatte planforutsetninger fra Helse Sør-Øst RHF mv.

Den økonomiske langtidsplanen skal redegjøre for forutsetninger for drifts- og investeringbudsjettet inkludert vurdering av økonomisk bærekraft, både for 4-årsperioden 2023-2026 og 20-årsperioden 2023-2042. Arbeidet er også en start på planleggingen av budsjett for 2023.

I løpet av langtidsplanperioden skal Oslo universitetssykehus HF ta i bruk flere nye sykehusbygg. De økonomiske konsekvensene av dette inngår i ØLP.

Når arbeidet med forprosjekt for Nye Aker og Nye Rikshospitalet er ferdigstilt senere i år, skal det gjøres en oppdatering av økonomisk langtidsplan hvor gevinstplanene fra forprosjektarbeidet innarbeides. Tilsvarende gjelder for Ny sikkerhetspsykiatrisk avdeling hvor det forventes at investeringskalkyler og gevinstoversikt vil foreligge sommer/høst 2022. Arbeidet med disse oppdateringene av økonomisk langtidsplan omtales ikke ytterligere i denne saken.

2. Nærmere om planforutsetninger fra Helse Sør-Øst RHF

Ved utsendelse av budsjettsskriv nr. 1 17. desember 2021 informerte Helse Sør-Øst RHF om prosess og overordnet tidslinje for økonomisk langtidsplan 2023-2026.

Styret i Helse Sør-Øst RHF behandlet i møte 10. mars styresak 030-2022 Økonomisk langtidsplan 2023-2026 – planforutsetninger, hvor det ble gitt føringer for aktivitetsutvikling og prioriteringer innen det medisinske og helsefaglige området, utvikling av bemanning og kompetanse, satsing innen informasjonsteknologi, krav til medisinsk-teknisk utstyr og vedlikehold av bygningsmassen, samt økonomiske planleggingsrammer.

På grunnlag av føringene fra styresak 030-2022 i Helse Sør-Øst RHF skal helseforetakene utarbeide sin økonomisk langtidsplan som vil være innspill til regionens økonomiske langtidsplan for årene 2023–2026. Det er et krav at økonomisk langtidsplan styrebehandles i helseforetakene.

Styrets vedtak ved behandling av styresak 030-2022 i møte 10. mars 2022 var:

1. *Helseforetakene skal i sine økonomiske langtidsplaner for perioden 2023–2026 legge til grunn følgende planforutsetninger:*

- *De fem prioriterte satsingsområdene i regional utviklingsplan er førende for økonomisk langtidsplan*
  - *Nye arbeidsformer – bedre bruk av teknologi og mer brukerstyring*
  - *Samarbeid om de som trenger det mest – integrerte helsetjenester*
  - *Redusere uønsket variasjon*
  - *Mer tid til pasientrettet arbeid*
  - *Forskning og innovasjon for en bedre helsetjeneste*

- *Helseforetak og sykehus må planlegge for å øke aktivitetsnivået i planperioden, slik at behovet til befolkningen møtes.*
  - *For psykisk helsevern skal det i planperioden planlegges for en årlig vekst både innen døgnbehandling og poliklinisk aktivitet.*
  - *Tilgjengelighet til tjenesten skal bedres, og målsetninger om utvikling i ventetider per tjenesteområde skal oppfylles.*
  - *Bedring i kvalitet og pasientsikkerhet skal prioriteres, herunder skal uønsket variasjon reduseres ved bruk av data fra helseatlas og kvalitetsregistre.*
  - *Helseforetak og sykehus skal legge til rette for flere kliniske behandlingsstudier og økt pasientdeltakelse i slike studier, jf. mål i Nasjonal handlingsplan for kliniske studier.*
  - *Det skal gjennomføres analyser av fremtidig bemanningsbehov. Analysene skal følges opp av tiltak som sørger for at kompetanse er i samsvar med helseforetakenes behov.*
  - *Ved inngangen til planperioden skal antallet utdanningsstillinger for sykepleiere og antallet lærlinger være økt i henhold til oppdrag og bestilling for 2022. Lærlinger inne helsefagarbeid skal prioriteres. Nivået på antallet utdanningsstillinger og antall lærlinger skal opprettholdes eller økes ytterligere i planperioden. Helseforetakene skal benytte egne kartlegginger av status og behov for medisinsk-teknisk utstyr til å foreta prioriteringer og innarbeide anskaffelsesplaner for medisinsk-teknisk utstyr.*
  - *Helseforetakene skal sette av midler til både ordinært og ekstraordinært vedlikehold. I gjennomsnitt skal det ordinære vedlikeholdet over tid utgjøre minst 350 kr/kvm per år for hele bygningsmassen. Det avsettes 200 millioner kroner årlig i planperioden av regionens likviditet til lokale investeringsformål og ekstraordinært vedlikehold. Midlene fordeles i forbindelse med etablering av internhusleieordning i Helse Sør-Øst. Helseforetakene skal øke vedlikeholds nivået i planperioden sammenlignet med forrige økonomiske langtidsplan.*
2. *Helseforetakenes økonomiske langtidsplaner skal baseres på realistiske forutsetninger om kostnads- og inntektsutvikling, og tiltak for å oppnå det planlagte resultatet skal i størst mulig grad beskrives og tallfestes. Dette arbeidet skal skje i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner. Helseforetakene skal legge inntektsrammene i denne saken til grunn for sin planlegging. Det skal planlegges for å oppnå en resultatgrad på 2,5 prosent over tid.*
3. *Som en planforutsetning legger styret til grunn at allerede prioriterte investeringsprosjekter videreføres. Ved store nybyggprosjekter påpeker styret viktigheten av grundig, involverende og forpliktende arbeid med gevinstrealiseringsplaner, og konkretisering av tiltak for tilpasning av kostnadsnivået i forkant av innflytting.*

4. Styret slutter seg til at det planlegges et økende investeringsnivå for IKT i planperioden. Styret forutsetter at det gjøres prioriteringer i den samlede porteføljen som sørger for akseptabelt risikonivå. Helseforetakene må gis tid til gradvis tilpasning til kostnadsnivået og til å bedre utnyttelsen av nye systemer.

3. Planforutsetninger fra Helse Sør-Øst RHF og oppfølging av disse

Forutsetninger for aktivitet

Helseforetakene er bedt om å planlegge en aktivitetsutvikling som møter behovet i befolkningen.

For somatikken opprettholdes vurderingen av aktivitet målt i ISF-poeng for perioden 2021-2030 fra forrige økonomiske langtidsplan. Den samlede aktiviteten ble både i 2020 og 2021 betydelig lavere enn budsjettet som følge av koronasituasjonen. Det samme er situasjonen så langt i 2022. Dette gjør det svært krevende å vurdere hvordan den underliggende aktivitetsutviklingen nå er. Vurderingene av behov for aktivitet innenfor somatikken opprettholdes likevel fra forrige økonomiske langtidsplan. Det var en mindre endring av budsjettet for 2022 sammenlignet med 2022 i forrige økonomiske langtidsplan. Dette legges tilbake i denne økonomiske langtidsplanen, slik at aktivitetsnivået ved utgangen av 20-tallet, dvs da nye sykehusbygg på Aker og Rikshospitalet skal tas i bruk, er uendret fra forrige økonomiske langtidsplan.

For psykisk helsevern skal det i planperioden planlegges for en årlig vekst både innen døgnbehandling og poliklinisk aktivitet. På dette området har utvikling i aktivitet og ventetider under pandemien vært annerledes enn innenfor somatikken, og vurderingene fra forrige økonomisk langtidsplan vil derfor bli gjennomgått på nytt.

Inntektsforutsetninger

Tabellen under viser endringer i basisramme fra budsjett 2022 til foreløpig basisramme for 2023 og de påfølgende årene i planperioden (alt i 2022-kroner).

OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF	Økonomiplan 2023-2026			
	2023	2024	2025	2026
Beregning av foreløpig inntektsramme	13 240 696	13 178 575	13 267 373	13 354 324
Basisramme inkl. RBF forrige periode	13 240 696	13 178 575	13 267 373	13 354 324
Endringer				
Forskuttet endring basisramme 2022 sfa pensjon	-9 155			
Omfordeling inntektsmodell	37 314	47 025	44 938	42 856
Oppgaver finansiert utenfor inntektsmodell	6 307			
Gjestepasientoppgjør 2022 Oslo sykehusområde	2 245			
Økt aktivitet	71 546	71 801	72 041	72 261
Netto ABE	-30 027	-30 027	-30 027	-30 027
Justering av ettårig aktivitetsvekst	-13 885			
Justering av kompensasjon pensjon 2022	-126 467			
Foreløpig basisramme	13 178 575	13 267 373	13 354 324	13 439 414
Endret basisramme ØLP 2023-2026	-62 121	88 798	86 952	85 090
Endring basisramme fra ØLP 2022-2025	74 226	75 133	73 113	78 128

Tabellen over viser oppdatert basisramme som nå skal legges til grunn. Endringstallene fra 2022 er sammenliknet med endringstallene fra fjorårets basisramme.

Fra 2022 til 2023 reduseres (foreløpig) basisrammen med 62 millioner kroner, mens ved forrige rullering av økonomisk langtidsplan var basisrammen forutsatt økt med om lag 74 millioner kroner fra 2022 til 2023. Dette innebærer at foreløpig basisramme for 2023 er om lag 136 millioner kroner svakere enn forutsatt i forrige langtidsplan. Etter 2023 er den årlige endringen (økningen) i basisrammen bare mindre endret fra forrige økonomisk langtidsplan. Reduksjonen i 2023 representerer dermed en permanent årlig reduksjon av basisrammen, i prinsippet i alle år framover.

Svekkelsen av basisrammen for 2023 skyldes i hovedsak at det i budsjett 2022 ble tildelt en ettårig kompensasjon for økte pensjonskostnader i 2022 med 126 millioner kroner. Denne finansieringen er som tidligere varslet av Helse Sør-Øst RHF reversert i 2023 mens de økte pensjonskostnadene er forutsatt videreført.

Foreløpig basisramme for 2026 er nærmere 200 millioner kroner høyere enn basisrammen i 2022. Helse Sør-Øst RHF har lagt til grunn positive effekter av omfordelinger i inntektsmodellen i perioden og finansiering av økt aktivitet som følge av demografisk utvikling.

4. Andre økonomiske forutsetninger

Kostnader til Sykehuspartner HF

Tabellen under viser samlet tjenestepriis til Sykehuspartner for IKT-tjenester og for administrative fellestjenester. Fra 2022 til 2023 øker tjenestepriisen med mer enn 90 millioner kroner, 8 millioner kroner mer enn i forrige økonomiske langtidsplan.

Sykehuspartner HF	Budsjett	ØLP 22-25	Økonomisk langtidsplan 2023 - 2026				
	MNOK	2022	2023	2023	2024	2025	2026
IKT - tjenestepriis		1 227 282	1 253 804	1 260 845	1 324 294	1 375 374	1 466 897
Adm. Felles tj.		176 491	232 426	233 415	250 969	262 336	263 461
SUM tjenestepriis		1 403 773	1 486 230	1 494 260	1 575 263	1 637 709	1 730 358

Oversikt over tjenestepriis ble mottatt fra Sykehuspartner kun kort tid før denne saken ble gjort ferdig, og det arbeides fortsatt med å vurdere hvilke endringer ny tjenestepriis reelt innebærer sammenlignet med det som var lagt til grunn i forrige økonomiske langtidsplan.

Medikamenter

Prognosen for vekst i medikamentkostnader fra Sykehusapotekene HF viser en vekst på 3,8 prosent fra budsjett 2022 til første år i planperioden. For perioden Hele perioden 2022 -2026 er det anslått en vekst på 19,3 prosent, om lag 215 millioner kroner. Dette er noe lavere enn det som var lagt til grunn for forrige 4-årsperiode i økonomisk langtidsplan hvor den anslåtte økningen var på om lag 240 millioner kroner.

Pukkelkostnader Nye OUS

I forbindelse med byggeprosjektene påløper ulike typer midlertidige merkostnader (pukkelkostnader) ved ibruktakelse av byggene. Dette kan omfatte opplæring,

dobbel husleie for leide lokaler, tilknytningskostnader osv. Oppdaterte anslag for pukkelkostnader for Ny storbylegevakt og Nye Radiumhospitalet viser at disse kostnadene øker med 85 millioner kroner fra forrige økonomiske langtidsplan samlet for årene 2023 og 2024. 50 millioner kroner av dette er knyttet til Ny Storbylegevakt, mens pukkelkostnadene ved Nye Radiumhospitalet for 2023 og 2024 nå er anslått til å være 35 millioner kroner høyere enn i forrige økonomiske langtidsplan.

Resultatkrav 2023-2026

Det er foreløpig lagt til grunn et resultatkrav for 2023 på 549 millioner kroner i samsvar med den resultatutvikling fra siste vedtatte økonomiske langtidsplan for Oslo universitetssykehus HF.

Tabellen under viser foreløpige resultatkrav for planperioden fra forrige økonomiske langtidsplan.

Indikator (millioner kroner)	2023	2024	2025	2026
Resultat (ekskl. salg av eiendom og forserte avskrivninger)	549	494	593	703
Aktivitetsøkning	1,3 %	1,5 %	1,5 %	1,2 %
Endring bemanning	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,1 %
Resultatmargin (EBITDA)	5,6 %	6,3 %	6,7 %	7,2 %

5. Foreløpige investeringsrammer

Investeringsrammer fra forrige økonomiske langtidsplan videreføres i utgangspunktet. På grunn av at foretakets økonomiske resultat for 2021 ble om lag 200 millioner kroner bedre enn budsjettert vurderes det å øke investeringsrammen tilsvarende.

6. Tidsplan for videre arbeid med økonomisk langtidsplan

Økonomisk langtidsplan 2023-2026 (42) skal leveres til Helse Sør-Øst RHF senest 21. april. 2022. Det legges opp til styrebehandling i Oslo universitetssykehus HF den 26. april.

7. Administrerende direktørs vurderinger og anbefalinger

Administrerende direktør gir i denne styresaken en foreløpig orientering om arbeidet med økonomisk langtidsplan 2023-2026(42). Den økonomiske langtidsplanen vil bli oppdatert etter sommeren i år hvor også resultatene fra gevinstarbeidet med Nye Aker og Nye Rikshospitalet, og kanskje også Ny sikkerhetspsykiatri, vil bli innarbeidet.

Det er administrerende direktørs vurdering at planforutsetningene fra Helse Sør-Øst RHF er mer krevende enn ved forrige rullering av økonomisk langtidsplan. Hovedårsaken til dette er knyttet til økte pensjonskostnader som bare i begrenset grad blir kompensert etter 2022. Samtidig øker anslagene på pukkelkostnadene i forbindelse med Ny Storbylegevakt og Nye Radiumhospitalet. Det ser ut som tjenestepreisen til Sykehuspartner øker mer enn det som var lagt til grunn i forrige økonomiske langtidsplan, men det er uklart hvor mye den reelle økningen er. De

gode økonomiske resultatene fra 2021 gir på den annen side grunnlag for noe økte investeringer de nærmeste årene.

Til tross for en mer krevende driftssituasjon enn ved forrige økonomiske langtidsplan er det administrerende direktørs vurdering av resultatmålene for årene framover bør opprettholdes. De planlagte positive økonomiske resultatene er nødvendige for å finansiere investeringer i medisinskteknisk utstyr, eksisterende bygg og for å legge grunnlaget for økonomisk bærekraft for de nye sykehusbyggene. Arbeidet med effektivisering av virksomheten må derfor ha stor oppmerksomhet i arbeidet med neste års budsjett og for videre planlegging i langtidsplanperioden.

Administrerende direktør foreslår at styret tar saken til orientering.